

ÖSTANSKOGS FÖRSKOLAS LIKABEHANDLINGSPLAN OCH PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING.

VISION

**På vår förskola arbetar vi med att skapa en trygg miljö där barn
inte kan låta bli att leka och lära av varandra.**

Ett barn kan känna sig missgynnad eller kränkt av många olika skäl. För att det ska kallas diskriminering eller trakasserier måste det finnas ett samband med någon av de diskrimineringsgrunder som skyddas i lag.

Diskrimineringsgrunderna är tydligt definierade i diskrimineringslagen och vilar på FN-konventionen om de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen samt EG-direktiven. De diskrimineringsgrunder som skyddas i lag är:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet/religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder
- vår plan infattar även kränkande behandling

Planen innehåller främjande och förebyggande insatser mot trakasserier och kränkande behandling.

Planen grundar sig på bestämmelser i skollagen, lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn samt förordningen om barns deltagande i arbetet med planen.

Planen skall tydliggöra följande:

- främjande insatser (sådant vi gör i vår vardag)
- förebyggande insatser (sådant vi sett via kartläggningen)
- rutiner när kränkande behandling misstänks eller upptäcks

Förskolechefen ansvarar för planen mot kränkande behandling

Mål enligt Lpfö 98/16 Normer och värden.

Förskolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar,

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Juridiska begrepp

Diskriminering: Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering - Med direkt diskriminering menas att barn missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering – Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier: Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan)

Kränkande behandling: Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling. Kränkande behandling kan vara fysisk, verbal, psykosocial (ex. slag, utfrysning eller att rycka någon i håret).

Mobbning: En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Ansvarsfördelning

Pedagogerna är alltid huvudansvariga i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling men till deras hjälp finns:

Förskolechef Carina Bergenblad

Specialpedagog

Barnens inflytande och delaktighet

Barnens delaktighet sker med hänsyn till deras mognad och ålder. I den dagliga verksamheten fångas barnens tankar upp kring det som rör de olika områdena i planen. Det kan vara saker som kommer upp i leken, samlingar eller vid andra samtal. Inför utvecklingssamtal för vi kontinuerliga samtal med barnen angående normer och värden. Vi utgår också från klassens kvalitetsrapport inför kartläggningen av planen.

Vårdnadshavarnas inflytande och delaktighet

Vid inskolning informerar vi om vår likabehandlingsplan och vår plan mot diskriminering samt kränkande behandling. Vårdnadshavarna har möjlighet att komma med synpunkter vid föräldramöten samt vid utvecklingssamtal. Inflytande ges även i dagliga möten med vårdnadshavarna.

Personalens inflytande och delaktighet

Personalen reviderar årligen målen och arbetet kring likabehandlingsplanen. Planen ska vara ett levande dokument dvs. att personal, barn och vårdnadshavare ska vara medvetna om vilket förhållningssätt vi strävar mot att ha på vår förskola. Därför för vi kontinuerliga diskussioner om vårt förhållningssätt som vi tycker är grunden för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Vi har utsett två pedagoger som har huvudansvaret för att planen ska implementeras i verksamheten.

Vad säger våra styrdokument om sådant vi gör i vår vardag

Främjande insatser

Enligt lag ska förskolan ha främjande insatser för varje diskrimineringsgrund. Vi har valt att här visa några exempel om vad det står om diskrimineringsgrunderna i styrdokumentet, och på så vis tydliggöra vårt uppdrag.

Religion eller annan trosuppfattning: Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna lämna sina barn till förskolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. . (Lpfö98/16)

Kön: Vuxnas sätt att bemöta flickor och pojkar liksom de krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma flickors och pojkars uppfattning om vad som är kvinnligt och manligt. Förskolans ska motverka traditionella könsmonster och könsroller. Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller. Arbetslaget ska verka för att flickor och pojkar får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten. (Lpfö98/16)

Funktionsnedsättning: Verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans än andra ska få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar så att de utvecklas så långt som möjligt.

All barn ska få erfara den tillfredsställelse det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att få uppleva sig vara en tillgång i gruppen. (Lpfö 98/16)

Etnisk tillhörighet: Förskolan är en social och kulturell mötesplats som kan stärka denna förmåga och förbereda barnen för ett liv i ett alltmer internationaliserat samhälle. Medvetenhet om det egna kulturarvet och delaktighet i andras kultur ska bidra till att barnen utvecklar sin förmåga att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Förskolan kan bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet. Förskolan skall sträva efter att varje barn känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer. Förskolan skall medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. (Lpfö-98/16)

Sexuell läggning: Inget barn i förskolan ska utsättas för diskriminering på grund av sexuell läggning hos någon anhörig.

Ålder: Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering som har samband med ålder. Skyddet gäller alltså även förskolan. Förbudet är dock inte absolut utan det finns vissa undantag. (citrat *Lika rättigheter i förskolan-handledning DO 2012*)

Kartläggning

För att få fram verksamhetens behov genomför vi varje år följande kartläggning med barn och vårdnadshavare:

- trivselsamtal med barnen
- utvecklingssamtal
- föräldramöten och samtal
- samtal med barnen om inne-miljön och utemiljön
- enkätundersökning för barn 4-6 år. Klassens kvalitetsrapport
- observationer av förhållningssätt barn mot barn, vuxna mot barn
- enkät till vårdnadshavarna

Förebyggande åtgärder

Vi har i vår kartläggning kommit fram till följande förebyggande åtgärder.

Mål för Kulan: Vi har valt att fokusera på att ta tillvara på barnens goda relationer de har till varandra.

Hur ska vi jobba:

- Uppmuntra barnens goda relationer genom att t.ex. säga att "det där gjorde du bra"
- Att vi pedagoger är goda förebilder

Mål för Filuren: Arbeta medvetet med att skapa trygghet, visa hänsyn och ödmjukhet i gruppen för att stimulera barnen till självständiga samspel där det ges möjlighet att kommunicera och finna kreativa lösningar tillsammans.

Hur ska vi jobba:

- Utforma den pedagogiska miljön så att den gynnar barnens sociala samspel.
- Tillbringa stor del av dagen utomhus där barnen ges större rörelsefrihet vilket gynnar samarbete och minskar eventuella konflikter.
- Leka lekar, spela spel, läsa böcker, se på film och ha samarbetsövningar kring det aktuella målet.
- Att vi pedagoger är goda förebilder.
- Lyfta och förstärka situationer vi uppmärksammar då barnen visar hänsyn, ödmjukhet och samspelar med varandra.

Främjande insatser

Religion eller annan trosuppfattning:

Vi uppmärksammar böcker, bilder, musik från andra länder. I de fall vi känner till att det finns familjer som tillhör en religion, konsulterar vi föräldrarna vid utvecklingssamtal där vi kan få råd om vilka fester och traditioner som är lämpliga att uppmärksamma.

Kön/könsidentitet, könsuttryck

Vi är uppmärksamma och jobbar medvetet med att alla ska få lika stort talutrymme och inflytande över verksamheten oavsett kön genom att vi delar upp barngruppen i mindre grupper. All barn ska få leka det de vill och vi ska uppmuntra barn att göra det de tycker är roligt och intressant oavsett kön. Vi är medvetna i vårt förhållningssätt och bemötande samt i arbetet med att motverka stereotypa könsmonster. Vi erbjuder barnen ett "intelligent" skapande material, som är könsneutralt.

Funktionsnedsättning:

När ett barn som är i behov av särskilt stöd finns i gruppen utformas verksamheten efter barnets olika förutsättningar då vi anser att olikhet är en tillgång. Vi gör förskolemiljön tillgänglig för alla barn.

Etnisk tillhörighet:

Vi skapar förutsättningar för barnen att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar om olika etniska grupper. Vi hjälper dessa barn att känna stolthet över sig själva och sin etniska tillhörighet. Vi vill att alla ska känna sig välkomna därför sätter vi upp flagga och ordet välkommen på de språk vår förskola representerar.

Vi uppmärksammar barns flerspråkighet på ett positivt sätt, genom att ge utrymme och resurser till arbete med att stödja utvecklingen av barnens modersmål.

Sexuell läggning:

På vår förskola ser vi till att inget barn blir kränkt eller trakasserat på grund av vårdnadshavares eller annan släktings eller närstående sexuella läggning. Vi vill visa på mångfald genom att läsa böcker där familjer kan se olika ut.

Ålder:

Vi ser över vår miljö så den är anpassad för alla barn oavsett ålder. Material ska finnas tillgängligt alltefter ålder och mognad.

Då barngrupperna består av barn i ålderna 1-6 år uppstår naturliga situationer då barnen bl. a. lär sig ta hänsyn och hjälpa varandra.

Kränkande behandling:

Barnen uppmuntras att hjälpa varandra där vi lyfter varandras olikheter inför varandra, och ser det som tillgång i gruppen. Personalen föregår med gott exempel och visar barnen hur man bör uppföra sig mot varandra. Vi inför "Stop" vilket ska hjälpa barnet att visa när det inte är ett accepterat beteende från kompiserna eller någon annan.

Information

- Barnen informeras om innehållet i planen i den löpande verksamheten utifrån mognad och ålder.
- Vårdnadshavare informeras fortlöpande på föräldramöten. Vid inskolningen berättar vi för vårdnadshavarna att likabehandlingsplanen finns tillgänglig på vår hemsida.
- Den aktuella planen finns publicerad på förskolans anslagstavla och hemsida.
- Ansvarig för information till barn och vårdnadshavare är personalen på förskoleavdelningen.
- Ny personal informeras fortlöpande av förskolechef. Vikarier informeras av personalen
Detta gäller även personal som är tillfälligt anställd på avdelningen. Förskolechefen kan ge detta uppdrag till någon eller några i den fastanställda personalgruppen.
- Förskolechef informerar dessutom personalen minst en gång per år om planens innehåll.

Rutiner för akuta situationer

På Östanskogs förskola råder det nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Vuxennärvaro
- Dagliga samtal och kontakt med barn och deras föräldrar i samband med att barnen kommer till och går hem från förskolan.
- Dagliga observationer som vid behov dessutom dokumenteras och tas upp till samtal i arbetslaget.
- Utvecklingssamtal där tolk används vid behov.

För att skapa förutsättningar för att barn eller hans/hennes vårdnadshavare ska anmäla kränkningar/diskrimineringar från andra barn och/eller från personal, gäller att förskolechef tydligt markerar att det ingår i hans/hennes uppdrag som förskolechef att garantera barns rättstrygghet.

Om vårdnadshavare, barn eller någon personal upplever att det förekommer diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på vår förskola kan de prata med någon på förskolan som de känner förtroende för eller med förskolechef. (telefonnummer finns längst ned på sidan 11)

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn gäller följande i normalfall:

1. När en förskollärare eller annan personal får kännedom/misstänker att ett barn är utsatt för trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering sker omedelbart en anmälan till förskolechef.
2. Förskolechef lämnar kopia på anmälan till barn- och utbildningskansliet samt till verksamhetschef för förskolan.
3. Förskolechef utreder skyndsamt omständigheterna kring den uppgivna kränkningen eller diskrimineringen. Utredningen belyser allsidigt vad som inträffat samt omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den som har blivit utsatt.
4. Utredningen ska leda till att verksamheten får tillräckligt med information och kunskap om situationen för att kunna bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få trakasserier eller den kränkande behandlingen att upphöra.
5. Utredningen dokumenteras och diarieförs vid områdesexpeditionen.

Undantag:

I det fall ett barn är utsatt för långvarig kränkande behandling eller trakasserier eller då personal är inblandad, överlämnas utredningsansvaret till verksamhetschef för förskolan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

I det fall ett barn är utsatt för långvarig kränkande behandling eller trakasserier eller då personal är inblandad, överlämnas utredningsansvaret till verksamhetschef för förskolan. Huvudmannen vidtar därefter de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rutiner när vårdnadshavare anmäler (-se även rutiner för dokumentation):

1. Samtal med den som anmäler (vårdnadshavare och barn) för att få reda på så mycket fakta som möjligt. Dokumentation sker genom att noga fylla i bifogade blanketter. Dessa blanketter kommer att sparas och diarieföras.
2. Samtal med de barn som har blivit anklagade för kränkningen. Detta samtal sker alltid efter det att barnens vårdnadshavare blivit kontaktade och erbjudits möjlighet att delta i samtalet.
3. Information till vårdnadshavare till berörda barn om de ej deltagit i samtalet.
4. Beslut om hur ärendet ska handläggas i fortsättningen med berörda barn och vårdnadshavare.
5. Arbete i barngrupp med frågan.
6. Uppföljning av det aktuella fallet sker efter tid som överenskommits med berörda vårdnadshavare.

Rutiner när personal misstänker kränkning (- se även rutiner för dokumentation):

Samtal sker i princip i samma ordning som när vårdnadshavare anmäler, med det undantaget att man inleder med att prata med de vårdnadshavare vars barn misstänks för att ha blivit utsatta för kränkning.

I Handläggningen måste sekretesslagen beaktas. Barns identitet får inte röjas av förskolans personal utan medgivande från deras vårdnadshavare.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal i det fall ett barn är utsatt för långvarig kränkande behandling eller trakasserier eller då personal är inblandad, överlämnas utredningsansvaret till verksamhetschef för förskolan. Huvudmannen vidtar därefter de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning av det aktuella fallet sker efter tid som överenskommits med berörda vårdnadshavare.

Förskolechef ansvarar för att uppföljning sker.

Rutiner för dokumentation

1. När en förskollärare eller annan personal får kännedom/misstänker att ett barn är utsatt för kränkande behandling eller diskriminering sker omedelbart en anmälan till förskolechef. (Blanketten "Anmälan till huvudman om kränkande behandling" används, finns på Vinna). Anmälan diarieförs.

2. Förskolechef lämnar kopia på anmälan till barn- och utbildningskansliet samt till verksamhetschef för förskolan.

3. Förskolechef utreder skyndsamt omständigheterna kring den uppgivna kränkningen eller diskrimineringen. Utredningen belyser allsidigt vad som inträffat samt omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den som har blivit utsatt. (Blankett "Dokumentation av likabehandlingsärende/ trygghetsärende" används och finns på Vinna).

4. Utredningen ska leda till att verksamheten får tillräckligt med information och kunskap om situationen för att kunna bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få trakasserierna eller den kränkande behandlingen att upphöra.

5. Utredningen dokumenteras och diarieförs vid områdesexpeditionen.

Ansvarsförhållande

All personal som arbetar inom förskolan är skyldig att omedelbart anmäla till förskolechefen om de får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering i samband med verksamheten.

Förskolechefen är skyldig att anmäla detta till huvudmannen samt ansvara för att en utredning skyndsamt görs. I de fall ett barn har varit utsatt för långvarig kränkande behandling eller trakasserier eller då personal är inblandad, överlämnas utredningsansvaret till verksamhetschef för förskolan.

Utredningen inriktas på att bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att förhindra fortsatta kränkningar. Utredningen, som förskolan gör, blir av vikt för att huvudmannen ska kunna vidta relevanta åtgärder och för att dessa ska ha effekt. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt se till att en anmälan utreds.

Telefonnummer att ringa vid misstanke om kränkningar, trakasserier:

Östanskogsförskola :0383-96713, 0383-96714

Förskolechef Carina Bergenblad: 0383-97501 072-2149771

mailkontakt: carina.bergenblad@vetlanda.se

Specialpedagog:

Uppföljning och utvärdering

När sker uppföljning och utvärdering?

Planen gäller från 2016-11-01 till 2017-10-31

Uppföljning av likabehandlingsplanen sker senast på planeringsdagen i maj 2017.

Den slutgiltiga utvärderingen och revideringen inför nästa år sker i samband med planeringsdagen i september 2017.

Hur sker uppföljning och utvärdering?

- På arbetsplatsträffar och på reflektionstid
- Frågor till föräldrar vid utvecklingssamtal
- Frågor till barnen
- Observationer i barngruppen

Vem ansvarar för de olika momenten?

Förskolechefen och all personal

**Sammanställning över genomförda kommunikationer och åtgärder i ärende gällande
diskriminering/kränkande behandling**

Förskola

Ansvarig rektor

Barn

Datum	Kommunikation / åtgärd	Signatur